

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJ) i Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), koji su okončali svoj mandat 2015, odnosno 2017. godine.

PODACI O PREDMETU

Dana 15. decembra 2015, Žalbeno veće MKSJ je naložilo da se Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću ponovo sudi po svim tačkama optužnice. Na osnovu člana 1(4) Prelaznih odredbi, Mehanizam je nadležan za ponovljena suđenja koja su naložena u predmetima MKSJ 1. jula 2013 ili nakon tog datuma.

MICT-15-96

JOVICA STANIŠIĆ I FRANKO SIMATOVIĆ

JOVICA STANIŠIĆ

Načelnik Službe državne bezbednosti (dalje u tekstu: Državna bezbednost ili DB) Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije (dalje u tekstu: Ministarstvo unutrašnjih poslova ili MUP)

FRANKO SIMATOVIĆ

Zaposlen u Drugoj upravi DB MUP

Optužnica

Prvobitna optužnica podignuta je 1. maja 2003.
Važeća optužnica podignuta je 10. jula 2008.

Presuda Pretresnog veća MKSJ

Izrečena 30. maja 2013.
Oba optužena oslobođena su krivice po svim tačkama.

Presuda Žalbenog veća MKSJ

Izrečena 15. decembra 2015.
Žalbeno veće je naložilo da se suđenje ponovi.

Prvo stupanje pred Mehanizam

Optuženi su stupili pred Mehanizam 18. decembra 2015.
Oba optužena su se izjasnila da nisu krivi.

Pretresno veće Mehanizma

sudija Burton Hall, predsedavajući
sudija Joseph E. Chiondo Masanche
sudija Seon Ki Park

Presuda Pretresnog veća Mehanizma

Izrečena 30. juna 2021.

Pretresno veće je zaključilo da su Jovica Stanišić i Franko Simatović odgovorni za pomaganje i podržavanje krivičnog dela ubistva kao kršenja zakona i običaja ratovanja i zločina protiv čovečnosti, te krivičnih dela deportacije, prisilnog premeštanja i progona kao zločina protiv čovečnosti, koja su počinile srpske snage nakon zauzimanja Bosanskog Šamca u aprilu 1992. Obojica su osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina.

Žalbeno veće Mehanizma

sudija Graciela Gatti Santana, predsedavajuća
sudija Lee G. Muthoga
sudija Aminata Lois Runegi N'gum
sudija Yusuf Aksar
sudija Claudia Hoefler

Presuda Žalbenog veća Mehanizma

Izrečena 31. maja 2023.

Žalbeno veće je odbacilo žalbe Stanišića i Simatovića, poništilo oslobađajuće presude za udruženi zločinački poduhvat i povećalo njihove kazne na 15 godina zatvora.

Status predmeta

Okončan.

POSTUPAK PRED MEHANIZMOM

ŽALBENI POSTUPAK (OKONČAN)

Pretno veće Mehanizma je izreklo prvostepenu presudu 30. juna 2021, a 6. avgusta 2021. je izdalo pismeno obrazloženje Presude. Dana 6. septembra 2021, Jovica Stanišić, Franko Simatović i tužilaštvo su podneli najave žalbe. Dana 10. septembra 2021, tadašnji predsednik Mehanizma, sudija Carmel Agius, imenovao je veće od pet sudija koje će odlučivati u žalbenom postupku u ovom predmetu. Dana 15. septembra 2021, sudija Agius je sebe odredio za predžalbenog sudiju u ovom predmetu. Dana 22. novembra 2021, sve strane u postupku su dostavile svoje poverljive žalbene podneske. Pošto im je 29. oktobra 2021. odobreno produženje roka, strane u postupku su dostavile svoje poverljive podneske respondentu 31. januara 2022. Dana 15. februara 2022, strane u postupku su dostavile svoje poverljive replike na podneske respondentu. Dana 5. jula 2022, nova predsednica Mehanizma, sudija Graciela Gatti Santana, imenovala je sebe kao zamenu za sudiju Agiusa na funkciji predsedavajućeg u veću, pošto je imenovana za predsednicu Mehanizma od 1. jula 2022. Dana 12. jula 2022, sudija Gatti Santana odredila je sebe za predžalbenog sudiju u ovom predmetu.

Dana 20. i 21. decembra 2022. Žalbeno veće odbilo je zahteve tužilaštva i Stanišića za prihvatanje dodatnih dokaza po žalbi na osnovu pravila 142 Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma. Žalbeni pretres održan je 24. i 25. januara 2023. uz lično prisustvo svih strana u postupku izuzev Stanišićevog tima odbrane koji je nekoliko dana pred pretres bio sprečen da putuje u Hag iz razloga koji se nisu mogli predvideti. Žalbeno veće je odobrilo kao izuzetak zahtev Stanišićevog tima odbrane da svog klijenta predstavlja putem video veze. Mehanizam je Stanišićevom timu odbrane dostavio link za video-konferencijsku vezu, pa je žalbeni pretres počeo i završio se bez odlaganja.

Presuda Žalbenog veća izrečena je 31. maja 2023.

Žalbeno veće je odbacilo žalbe Stanišića i Simatovića.

Žalbeno veće je delimično usvojilo žalbu tužilaštva time što je konstatovalo da je Pretresno veće pogrešilo kad nije Stanišića i Simatovića osudilo po modalitetu odgovornosti za udruženi zločinački poduhvat. Žalbeno veće je utvrdilo da su Stanišić i Simatović odgovorni kao pripadnici udruženog zločinačkog poduhvata za zločine koje su razne srpske snage počinile 1992. u Bosni i Hercegovini, u Bijeljini, Zvorniku, Bosanskom Šamcu, Doboju i Sanskom Mostu, i za zločine počinjene 1995. u Trnovu i Sanskom Mostu. Takođe su proglašeni odgovornim za ubistvo počinjeno u Daljskoj Planini u Hrvatskoj u junu 1992. Žalbeno veće je povećalo kazne izrečene Stanišiću i Simatoviću na 15 godina zatvora. Žalbeno veće je odbacilo preostali deo žalbe tužilaštva.

PRVOSTEPENI POSTUPAK (OKONČAN)

Suđenje pred Mehanizmom započelo je 13. juna 2017. iznošenjem uvodne reči tužilaštva.

Dokazni postupak tužilaštva okončan je 21. februara 2019. U sudnici je saslušan ukupno 51 svedok tužilaštva.

Dana 9. aprila 2019, Pretresno veće je donelo usmenu odluku na osnovu pravila 121 Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma i odbilo zahtev za donošenje oslobađajuće presude koji je podneo tim odbrane Franka Simatovića.

Dokazni postupak odbrane Jovice Stanišića započeo je 18. juna 2019. iznošenjem uvodne reči njegovog tima odbrane, a dokazni postupak odbrane Franka Simatovića započeo je 12. novembra 2019. Svedočenje poslednjeg svedoka odbrane zaključeno je 8. oktobra 2020, a oba dokazna postupka odbrane okončana su 23. februara 2021. U sudnici je saslušano ukupno 29 svedoka odbrane. Strane u postupku podnele su svoje završne pretresne podneske na poverljivoj osnovi 12. i 13. marta 2021, a iznošenje završnih reči održano je 12, 13. i 14. aprila 2021. Presuda Pretresnog veća izrečena je 30. juna 2021.

Pretresno veće je zaključilo da su Stanišić i Simatović odgovorni za pomaganje i podržavanje krivičnog dela ubistva kao kršenja zakona i običaja ratovanja i zločina protiv čovečnosti, te krivičnih dela deportacije, prisilnog premeštanja i progona kao zločina protiv čovečnosti, koja su počinile srpske snage nakon zauzimanja Bosanskog Šamca u aprilu 1992. Konkretno, Pretresno veće je konstatovalo da su optuženi pružali praktičnu pomoć koja je imala značajan učinak na počinjenje zločina, obučavanjem i slanjem na teren pripadnika specijalne jedinice Službe državne bezbednosti Srbije i lokalnih Srba iz Bosanskog Šamca da učestvuju u preuzimanju opštine.

Shodno tome, Pretresno veće je zaključilo da su Stanišić i Simatović krivi po svim tačkama Optužnice i osudilo ih obojicu na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina.

PRETPRETRESNI POSTUPAK

Oba optužena su 18. decembra 2015. prvi put stupila pred Mehanizam i izjasnila se da nisu kriva. Dana 12. oktobra 2016, tužilaštvo je podnelo javnu redigovanu verziju svog pretpretresnog podneska (koji je na poverljivoj osnovi podnet 5. septembra 2016). Jovica Stanišić i Franko Simatović su 7. novembra 2016. podneli svoje pretpretresne podneske na poverljivoj osnovi. U skladu s odlukom Pretresnog veća od 2. februara 2017, tužilaštvo je podnelo svoj revidirani pretpretresni podnesak 9. marta 2017, a optuženi su svoje revidirane pretpretresne podneske podneli 30. marta 2017. Pretpretresna konferencija održana je 17. maja 2017.

OPTUŽNICA

Optužnica koje je bila podignuta 10. jula 2008. pred MKSJ ostala je važeća optužnica na ponovljenom suđenju pred Mehanizmom.

U Optužnici se navodi da su Jovica Stanišić i Franko Simatović bili saizvršioци u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP) koji je nastao najkasnije u aprilu 1991. i trajao barem do 31. decembra 1995. Navodi se da je cilj tog UZP bio prisilno i trajno uklanjanje većine nesrpskog stanovništva s velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Četiri tačke za zločina protiv čovečnosti

- Progoni (tačka 1)
- Ubistvo (tačka 2)
- Deportacija (tačka 4)
- Nehumana dela (prisilno premeštanje) (tačka 5)

Jedna tačka za kršenje zakona i običaja ratovanja

- Ubistvo (tačka 3)

ISTORIJAT POSTUPKA

PRESUDA PRETRESNOG VEĆA MKSJ

Suđenje Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću pred MKSJ trajalo je od 9. juna 2009. do 31. januara 2013.

Dana 30. maja 2013, Pretresno veće I MKSJ je, većinom glasova, zaključilo da Stanišić i Simatović nisu odgovorni za počinjenje zločina navedenih u optužnici putem učešća u UZP jer je Pretresno veće smatralo da nije dokazano van razumne sumnje da su optuženi posedovali traženu nameru da se ostvari zajednički zločinački cilj. Pretresno veće je takođe smatralo da nije dokazano van razumne sumnje da su optuženi planirali ili naredili te zločine. Nadalje, Pretresno veće je, većinom glasova, zauzelo stav da nije dokazano van razumne sumnje da su optuženi pomagali i podržavali te zločine. Pretresno veće je stoga, većinom glasova, oslobodilo Stanišića i Simatovića krivice po svim tačkama optužnice.

PRESUDA ŽALBENOG VEĆA MKSJ

Nakon što je tužilaštvo uložilo žalbu, Žalbeno veće MKSJ je 15. decembra 2015. delimično prihvatilo žalbu i poništilo oslobađajuće presude. Žalbeno veće je, većinom glasova, zaključilo da je Pretresno veće pogrešilo kada je propustilo da donese zaključke o postojanju i obimu zajedničkog zločinačkog cilja koji je delilo više osoba pre nego što je zaključilo da postojanje namere kod Stanišića i Simatovića nije dokazano. Postupivši tako, Žalbeno veće je, većinom glasova, zaključilo da je Pretresno veće pogrešno primenilo pravo zato što je propustilo da presudi i da navede obrazloženje u vezi s osnovnim elementima odgovornosti za UZP.

Žalbeno veće MKSJ je naložilo da se Stanišiću i Simatoviću ponovo sudi po svim tačkama optužnice, na osnovu pravila 117(C) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ.

STATISTIČKI PODACI

Početak suđenja pred MRMKS	13. jun 2017.						
Dokazni postupak tužilaštva	Započeo	13. juna 2017.	Okončan	21. februara 2019.			
Dokazni postupak odbrane	Započeo	18. juna 2019.	Okončan	23. februara 2021.			
Dani suđenja	228						
Ukupan broj dokaznih predmeta prihvaćenih na suđenju	6311	Tužilaštvo	3860	Odbrana (Stanišić)	1449	Odbrana (Simatović)	1002
Ukupan broj svedoka pozvanih da svedoče na suđenju	80	Tužilaštvo	51	Odbrana	29		

Dodatne informacije možete naći na internet stranici Mehanizma www.irmct.org.

Za medijske upite, pošaljite *email* na mict-press@un.org.